

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО**

**ФАКУЛЬТЕТ ПРАВА, ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА
АДМІНІСТРУВАННЯ**

КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

**Реалізація публічного управління у сфері освіти
(на прикладі Вінницької області)**

Студентки 2 курсу 2-МАПУА групи

Спеціальності 281. Публічне управління та
адміністрування

Бануляк Валентини Василівни

Науковий керівник: к.держ.упр., доцент, Юник І. Г.

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Члени комісії:

_____ (_____)
підпис (ініціали, прізвище)

_____ (_____)
підпис (ініціали, прізвище)

Вінниця – 2022 рік

АНОТАЦІЯ

Бануляк В. В. Реалізація публічного управління у сфері освіти (на прикладі Вінницької області).

Спеціальність: 281. Публічне управління та адміністрування.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. Вінниця, 2022.

У кваліфікаційній роботі досліджено теоретичні та інституційно-правові аспекти публічного управління у сфері освіти. Публічне управління у сфері освіти реалізується через організацію та створення правових основ функціонування ринку освітніх послуг, забезпеченням якості надання освітніми закладами освітніх послуг, а саме контроль, ліцензування, підготовка та перепідготовка фахівців з надання освітніх послуг тощо, а також через забезпечення виконання державних програм у сфері освіти, встановлення та забезпечення обсягів бюджетного фінансування закладів освіти всіх рівнів тощо.

Досліджено інституційне та правове забезпечення публічного управління в освітній сфері. Визначено, що в Україні публічне управління у сфері освіти здійснюється на підставі низки законодавчих та нормативно-правових – Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту». Розглянуто діяльність інституцій, які реалізують публічне управління у сфері освіти, зокрема Верховної Ради України; Кабінету Міністрів України; центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки (Міністерства освіти і науки України); центрального органу виконавчої влади із забезпечення якості освіти (Державної служби якості освіти України); постійно діючого колегіального органу у сфері забезпечення якості вищої освіти (Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти); інших державних органів, яким підпорядковані заклади освіти; органів місцевого самоврядування.

Проаналізовано сучасний стан та проблеми публічного управління освітою в Україні на вищому, центральний та місцевому рівнях.

Досліджено державно-громадське управління в освітній сфері у контексті удосконалення публічного управління у сфері освіти. Розглянуто державно-громадське управління освітою як процес поєднання різноспрямованої діяльності державних і суспільних суб'єктів управління, що пов'язані з функціонуванням і розвитком освітньої установи, в інтересах суб'єктів навчально-виховного процесу, соціуму, влади.

Охарактеризовано перспективи цифрової трансформації освіти в Україні, яка передбачає використання нових методик навчання, що дозволять збільшити швидкість сприйняття, розуміння та глибину засвоєння учнями великого обсягу інформації, підвищити якість навчання, створити нові засоби впливу, ефективніше взаємодіяти педагогам із здобувачами освіти.

Запропоновані рекомендації щодо удосконалення публічного управління у сфері освіти через удосконалення законодавства, вирішення проблем дистанційного навчання; розробку нової стратегії розвитку освіти в Україні, яка б передбачала перехід до громадсько-державного управління освітою; розробку та затвердження регіональних концепцій громадсько-державного управління тощо.

Ключові слова: публічне управління, освітня сфера, публічне управління у сфері освіти, цифрова трансформація освіти, органи публічного управління, органи місцевого самоврядування.

ЗМІСТ

Перелік умовних скорочень.....	5
Вступ.....	6
Розділ 1. Реалізація публічного управління у сфері освіти: теоретичні та інституційно-правові аспекти.....	9
1.1. Публічне управління освітою: сутність та ознаки.....	9
1.2. Інституційне забезпечення публічного управління у сфері освіти України.....	16
1.3. Правове забезпечення реалізації публічного управління у сфері освіти.....	31
Розділ 2. Аналіз реалізації публічного управління у сфері освіти (на прикладі Вінницької області).....	45
2.1. Сучасний стан публічного управління освітою в Україні	45
2.2. Характеристика діяльності органів державного управління Вінницької області у сфері освіти	48
2.3. Аналіз діяльності органів місцевого самоврядування Вінницької області у сфері освіти.....	63
Розділ 3. Шляхи удосконалення публічного управління у сфері освіти....	72
3.1. Державно-громадське управління освітою у контексті удосконалення публічного управління у сфері освіти.....	72
3.2. Цифрова трансформація публічного управління у сфері освіти України.....	82
Висновки.....	97
Список використаних джерел.....	102

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

EMIS	- інформаційна система управління професійною освітою
URIS	- Національна електронна науково-інформаційна система
ВШО	- Всеукраїнська школа онлайн
ДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЯ	- державна адміністрація
ЄДЕБПО	- Єдина державна електронна база з питань освіти
ЄС	- Європейський союз
ЗВО	- заклад вищої освіти
ЗДО	- заклад дошкільної освіти
ЗЗСО	- заклади загальної середньої освіти
ЗО	- заклад освіти
ЗПЗСО	- заклад повної загальної середньої освіти
ЗПО	- заклад позашкільної освіти
ЗПТО	- заклад професійної (професійно-технічної) освіти
ЗФПТО	- заклад фахової передвищої освіти
МОН	- Міністерство освіти і науки України
НПА	- нормативно-правовий акт
ООН	- Організація Об'єднаних Націй
ПАК «АІКОМ»	- Програмно-апаратний комплекс «Автоматизований інформаційний комплекс освітнього менеджменту»
США	- Сполучені Штати Америки
УАД	- Українська академія друкарства
УДЦМО	- Український державний центр міжнародної освіти
ЮНІСЕФ	- Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки та культури

ВСТУП

Актуальність теми. Освіта – це один із головних чинників, що визначає майбутнє народу та розвиток суспільства загалом. Від часу отримання Україною незалежності, відбулося багато важливих кардинальних змін, серед них варто виділити те, що відбулося впровадження демократичних цінностей та європейських стандартів, серед яких найважливіша цінність суспільства – людська гідність, людина як індивідуум та особистість.

Освіта відіграє в суспільстві унікальну роль: вона збагачує особистість, озброює її знаннями, формує світогляд і творчі здібності, виховує як патріота і громадянина, тобто відтворює і нарощує інтелектуальний, духовний та економічний потенціал нації та суспільства. У сьогодення освіта виступає ключовим та могутнім фактором соціально-економічного, науково-технічного і культурного розвитку цивілізації. Освіта проникає у всі аспекти соціального життя, бере на себе відповідальність за виховання підрастаючого покоління, розвиток особистості, підготовку кваліфікованих кадрів для всіх сфер життєдіяльності суспільства.

Освіта – це найбільший масовий соціальний інститут, через який здійснюється вплив на становлення свідомості нації, вона є атрибутом людства, ключем у еволюції. Саме тому, на нашу думку, надважливим значенням для розвитку суспільства є розуміння всього процесу управління освітньою сферою.

Модель публічного адміністрування у сфері освіти, яка на даний момент чинна, не задовольняє потреб сучасного українського суспільства, адже розвиток суспільства та освітньої сфери швидший за розвиток та реформування законодавства. Таким чином, правова база, яка забезпечує функціонування освітньої сфери, та зміни до законодавчих актів, мають формальний характер і не сприяють підвищенню ефективності діяльності закладів освіти і в цілому сфери освіти.

Розвиток освітньої сфери є важливим пріоритетом державної політики, оскільки саме освіта: посідає головне місце в інтелектуалізації людської праці; є базовим інструментом для виконання соціальних змін; допомагає у саморозвитку особистості і соціуму загалом; бере відповідальність за виховання і розвиток

особистості, забезпечує підготовку висококваліфікованих кадрів для національної економіки. Сучасні важливі реформаційні зміни потребують нових підходів до управління всією освітньою системою, яка наразі виступає інтегральною сукупністю усіх освітніх структур, які забезпечують відтворення та розвиток інтелектуального потенціалу суспільства. Саме це обумовлює доцільність та важливість аналізу реалізації публічного управління у сфері освіти на всіх рівнях, що і визначило актуальність обраної теми дослідження.

Метою кваліфікаційної роботи є напрацювання рекомендацій щодо удосконалення публічного управління у сфері освіти.

Реалізація поставленої мети передбачає вирішення наступних завдань:

- розглянути сутність та ознаки публічного управління освітою;
- дослідити інституційне та правове забезпечення публічного управління в освітній сфері;
- проаналізувати стан та проблеми публічного управління освітою в Україні;
- охарактеризувати діяльності органів державного управління Вінницької області у сфері освіти;
- проаналізувати діяльність органів місцевого самоврядування Вінницької області в освітній сфері;
- дослідити державно-громадське управління в освітній сфері у контексті удосконалення публічного управління у сфері освіти;
- охарактеризувати перспективи цифрової трансформації освіти в Україні та зв'язок цього із публічним управлінням у сфері освіти.

Об'єктом дослідження є процес реалізації публічного управління у сфері освіти.

Предметом роботи є теоретичні, організаційно-правові аспекти реалізації публічного управління у сфері освіти (на прикладі Вінницької області).

Методи дослідження. При дослідженні реалізації публічного управління у сфері освіти застосовано системний підхід, а також методи програмно-цільового,

системно-структурного і порівняльного аналізу та ієрархічної побудови структурно-функціональної системи.

Огляд літератури. Дослідження усіх питань, пов'язаних із публічним управлінням привертало увагу багатьох вчених галузі теорії управління та адміністративного права, серед яких необхідно виділити таких, як Ю. Алферов, О. Босак, В. Василів, О. Костенко, Д. Кумков, О. Макарова, О. Машкевський, С. Немченко та інші; визначення ролі освіти у формуванні українського соціуму – В. Водник, С. Гладкий, І. Іщук, Н. Ляпунова, Б. Мелех, Н. Оніщенко, О. Орлова; наукові прикладні розробки з вдосконалення освіти та виховання у вищих навчальних закладах – О. Овчарук, Г. Тульчинський, В. Череватюк, Г. Усеїнова, В. Череватюк та інші; виявлення та розповсюдження позитивного досвіду роботи бібліотек у напрямку підвищення рівня обізнаності громадян – В. Шейчук, О. Натаров та інші, саме ці вчені досліджували різні аспекти становлення та розвитку освіти, зокрема питання становлення та розвитку освіти в Україні.

Питанням управління галуззю освіти було присвячено чимало наукових праць вітчизняних та зарубіжних вчених, серед яких М. Білинська, Ю. Битяк, Л. Грицяк, В. Крижко, А. Куріченко, С. Майборода, О. Мельников, Н. Мирна, Л. Прокопенко, В. Сімонов, Г. Сидоренко та інші. Проте, незважаючи на чималу кількість досліджень цих проблем, питання управління галузі освіти є не тільки актуальним у сучасних умовах реформування її складових, але й залишається малодослідженим.

Матеріали кваліфікаційного дослідження апробовано на Міжнародній науково-практичній конференції "Перспективи розвитку науки, освіти і технологій в контексті євроінтеграції" [6] та міжнародній науково-практичній конференції «Наука, освіта, технології і суспільство: нові дослідження і перспективи» [5].

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи 110 сторінок, із них 95 сторінок основного тексту. Загальна кількість джерел, що подаються у списку використаних джерел, становить 93 позиції.

ВИСНОВКИ

На підставі проведеного дослідження, зроблено наступні висновки.

1. Розглянуто сутність та основні ознаки публічного управління освітою. Публічне управління освітою – це багатоаспектна галузь, у якій розвиток освіти перестає бути виключно справою держави та стає полем багатоаспектної партнерської взаємодії органів державної влади з органами місцевого самоврядування, освітніми закладами, науковопедагогічними працівниками, вчителями, батьками, студентами, учнями, потенційними роботодавцями, громадськими об'єднаннями. Основними ознаками публічного управління освітою є наявність органів управління, які наділені певними повноваженнями, і діяльність яких спрямована на певні об'єкти галузі освіти; існування управлінських зв'язків, відносин і організації як суб'єктів, так і об'єктів управління; наявність управлінських функцій, пов'язаних із забезпеченням функціонування та розвитку освітянської галузі.

2. Досліджено інституційне та правове забезпечення публічного управління в освітній сфері. В Україні публічне управління у сфері освіти здійснюється на підставі низки законодавчих та нормативно-правових – Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту». За роки незалежності в Україні, відбулися, та і досі відбуваються, процеси формування та оновлення правової бази, яка буде якісно та результативно забезпечувати функціонування освітньої сфери.

Основними органами публічного управління, які реалізують публічне управління у сфері освіти є Верховна Рада України; Кабінет Міністрів України; центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки (Міністерство освіти і науки України); центральний орган виконавчої влади із забезпечення якості освіти (Державна служба якості освіти України); постійно діючий колегіальний орган у сфері забезпечення якості вищої освіти (Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти); державні органи, яким підпорядковані заклади освіти; Верховна Рада Автономної Республіки Крим; Рада міністрів Автономної Республіки Крим; органи місцевого самоврядування.

3. Проаналізовано сучасний стан та проблеми публічного управління

освітою в Україні. Отож, актуальний стан публічного управління освітою в Україні представлений трьома рівнями:

- вищий (Верховна Рада України, Президент України, Кабінет Міністрів України)
- центральний (Міністерство та науки України, іншими органами, які беруть участь у формуванні державної освітньої політики)
- місцевий (місцеві держадміністрації, виконавчі органи місцевих і районних у містах рад).

Варто зауважити, що сучасне публічне управління освітою в Україні має певні досягнення, серед яких створення Служби освітнього омбудсмена, Міністерством освіти і науки України було започатковано дослідження якості дошкільної освіти за міжнародною системою, тенденція до збільшення видатків зведеного бюджету України на освіту впродовж 2018–2021 рр. У Вінницькій області прослідковується позитивна динаміка щодо зростання кількості освітніх закладів. Однак, у системі сучасної освіти в Україні є низка проблем, які виникають під час дистанційного навчання: неуніфікованість онлайн-трансляцій та комунікацій, низька мотивація до навчання, недостатній рівень ІКТ-компетенцій у вчителів та батьків, відсутність стандартизованої онлайн-платформи для дистанційного навчання.

1. Охарактеризовано діяльність органів державного управління Вінницької області у сфері освіти. Реалізує державне управління у сфері освіти та науки департамент гуманітарної політики Вінницької обласної державної адміністрації, якому підзвітні відділи освіти районних держадміністрації Вінницької області. Основне завдання Департаменту освіти є створення для юних людей належних умов для навчання і виховання, в яких кожен у подальшому випускник став би конкурентноспроможним на національному та світовому ринках праці.

Органи державного управління Вінницької області у сфері освіти функціонують відповідно до стратегії збалансованого регіонального розвитку Вінницької області на період до 2027 року, яка була розроблена на підставі Закону

України «Про стимулювання розвитку регіонів», Закону України «Про засади державної регіональної політики».

5. Проаналізовано діяльність органів місцевого самоврядування Вінницької області в освітній сфері. Органами місцевого самоврядування Вінницької області, є Вінницька обласна рада; районні, міські ради та сільські, селищні ради. Повноваження органів місцевого самоврядування закріплені на законодавчому рівні відповідно до ст. 66 Закону України «Про освіту».

У Вінницькій міській раді затверджено програму розвитку освіти на 2022-2024 роки, яка була розроблена на основі чинної нормативно-правової бази, ґрунтується на стратегічних завданнях і цілях Концепції інтегрованого розвитку м. Вінниці 2030, Стратегії розвитку Вінницької міської територіальної громади до 2030 року. Дана програма включає в себе низку заходів, які спрямовані на подолання викликів, які зв'язуються в освітній галузі та задоволення потреб мешканців громади у якісній та доступній дошкільній, загальній середній та позашкільній освіті.

6. Досліджено державно-громадське управління в освітній сфері у контексті удосконалення публічного управління у сфері освіти. Державно-громадське управління освітою – це процес поєднання різноспрямованої діяльності державних і суспільних суб'єктів управління, що пов'язані з функціонуванням і розвитком освітньої установи, в інтересах суб'єктів навчально-виховного процесу, соціуму, влади.

Українські нормативно-правові акти загалом визначили шляхи, принципи та моделі формування державно-громадського управління в сфері освіти, основою якої є пріоритет прав і свобод людини і громадянина, верховенство права, взаємна повага та партнерство, репрезентативність органів громадського самоврядування, громадських об'єднань та інших інститутів громадянського суспільства і правоможність їх представників, обов'язковість розгляду пропозицій сторін, пріоритет узгоджувальних процедур, прозорість, відкритість та гласність, обов'язковість дотримання досягнутих домовленостей, взаємна відповідальність сторін тощо.

На сьогодні, актуальний розвиток системи управління не може існувати без взаємодії із органами державної влади та з громадськістю, переході від розпорядчого до регульованого управління освітньою системою, та розвитком чинних державно-громадських форм управління освітою. Саме тому варто враховувати переваги державно-громадське управління та використовувати їх під час модернізації публічного управління у сфері освіти.

7. Охарактеризовано перспективи цифрової трансформації освіти в Україні. Цифрова трансформація освітнього процесу передбачає використання нових методик навчання, що дозволять збільшити швидкість сприйняття, розуміння та глибину засвоєння учнями великого обсягу інформації, підвищити якість навчання, створити нові засоби впливу, ефективніше взаємодіяти педагогам із здобувачами освіти. Проте варто враховувати, що цифрова трансформація освіти – явище суперечливе. Вона робить освіту доступною та «мобільною», дає можливість швидко реагувати на потреби суспільства. Однак, водночас породжує ряд негативних наслідків, які потрібно враховувати та шукати способи їх подолання.

8. Унаслідок проведеного дослідження запропоновано рекомендації щодо удосконалення публічного управління у сфері освіти, зокрема:

- внесення відповідних змін і доповнень до Закону України «Про освіту», до інших законів, що регулюють діяльність у галузях освіти;
- вирішення проблем дистанційного навчання, серед яких організаційні, навчальні, психоемоційні та технічні, із забезпеченням права на якісну освіту;
- розробку нової стратегії розвитку освіти в Україні, яка б передбачала перехід до громадсько-державного управління освітою із чітким розширенням функціоналу громадських інститутів;
- розробка та затвердження регіональних концепцій громадсько-державного управління;
- розробка та впровадження моделей громадсько-державного управління із визначенням процедур і механізмів громадської участі в управлінні освітою, управлінських повноважень громадських інститутів, органів самоврядування;

- громадську адвокацію впровадження громадсько-державного управління освітою;
- просвітницьку роботу для учасників освітнього процесу, громадськості та державних посадовців з метою підвищення рівня обізнаності про системи управління освітою в провідних демократичних країнах та рівня громадянської і фахової компетентності;
- більш активна цифровізація публічного управління у сфері освіти, що надасть змогу здійснити технологічний прорив, забезпечити прозорість всіх дій тощо.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Brunson Paul C. (2019) 7 elite universities offering free online classes June 18, 2019. URL:<https://www.theladders.com/career-advice/7-elite-universities-offering-freeonline-online-classes>
2. Алферов Ю. С. Местные органы управления образованием за рубежом: проблемы модернизации и реформирования. Педагогика. 1991. № 6. С. 92–99.
3. Бакуменко В. Д., Безносенко Д. О., Варзар І. М. Державне управління: словник- довідник / за заг. ред. В.М. Князева, В.Д. Бакуменка. К.: Вид-во УАДУ, 2002. 228 с.
4. Босак О. З. Публічне управління як нова модель управління у державному секторі. URL: http://www.nbu.gov.ua/e-journals/dutp/2010_2/txts/10bozuds.pdf.
5. Бануляк В. В. Інституційне забезпечення публічного управління у сфері освіти України. Наука, освіта, технології і суспільство: нові дослідження і перспективи: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Полтава, 20 вересня 2022 р.): у 2 ч. Полтава: ЦФЕНД, 2022. Ч. 2. С. 75-77.
6. Бануляк В. В. Система публічного управління у сфері освіти. Перспективи розвитку науки, освіти і технологій в контексті євроінтеграції: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Кропивницький, 12 жовтня 2022 р.). Кропивницький: ЦФЕНД, 2022. С. 73-74.
7. Василів В. Б. Особливості інформатизації системи управління ВНЗ в умовах трансформації вищої освіти України. Вища школа. 2011. № 11. С. 39–49.
8. Гаєвська Л. О. Розвиток державно-громадського управління загальною середньою освітою в Україні (друга половина ХІХ початок ХХ ст.): автореф. дис. д-ра наук з держ. упр. Київ, 2010. 36 с.
9. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник [Текст] : довід. вид. С. У. Гончаренко. К. : Либідь, 1997. С. 376.
10. Грицяк Л. Д. Державно-громадянське управління розвитком освіти на державному, регіональному та інституційному рівнях. Л. Д. Грицяк, Л.М. Калініна. Стратегічні пріоритети. № 3 (12), 2009. С. 59–66.

11. Даниленко Л. І. Управління інноваційною діяльністю в загальноосвітніх навчальних закладах: монографія. Київ, Міленіум. 2004. 358 с.
12. Державна політика і управління в освіті : підручник; термінологічний словник. А. Є. Тамм, О. В. Радченко, О. В. Поступна. Харків: Вид-во Асоціації докторів наук державного управління, 2011. 272 с.
13. Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-п#Text> (дата звернення: 22.09.2022).
14. Державне управління [Текст] : словн.-довід. [уклад. : В. Д. Бакуменко (кер. творчого кол.), Д. О. Безносенко, І. М. Варзар та ін.]; за заг. ред. В. М. Князева, В. Д. Бакуменка. К.: Вид-во УАДУ, 2002. С. 228.
15. Державне управління у сфері освіти [Текст] : глосарій з дисциплін магістерської програми за спеціальністю “Державне управління в сфері освіти”. за заг. ред. Н. Г. Протасової. К.: НАДУ, 2013. С. 48.
16. Державно-громадське управління освітою: прогалини нормативно-правового забезпечення. URL: <https://www.prostir.ua/?news=derzhavno-hromadske-upravlinnya-osvitoyu-prohalyny-normatyvno-pravovoho-zabezpechennya>.
17. Деякі питання освітнього омбудсмена : постанова Кабінету Міністрів України від 6 червня 2018 р. № 491: за станом на січ. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/491-2018-%D0%BF#Text>.
18. Енциклопедія освіти. Акад. пед. наук України; гол. ред. В. Г. Кремень. К.: Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
19. Енциклопедія освіти. Акад. пед. наук України ; гол. ред. В. Г. Кремень. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
20. Єльнікова Г. В. Теоретичні підходи до моделювання державно-громадського управління. Директор школи. 2003. № 40 —41. С.24—28.
21. Єльнікова Г. В. Теоретичні підходи до моделювання державно-громадського управління. Директор школи. 2003. № 40 — 41.
22. Загальна теорія держави і права [Текст] : підручник. М. С. Кельман,

23. Зайченко О. І. Державно-громадське управління в системі освіти району. Теорія та методика управління освітою. 2009. № 2. URL: http://www.nbu.gov.ua/e-journals/ttmuo/2009_2/09saiesr.pdf.
24. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 р. Відомості Верховної Ради (ВВР). 2017. № 38–39. С. 5.
25. Кіндратець О. М. Проблеми цифрової трансформації освіти. Освіта як чинник формування креативних компетентностей в умовах цифрового суспільства. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції 27-28 листопада 2019 року. Ред.-упорядник: д.філософ.н., проф. В.Г.Воронкова. Запоріжжя: ЗНУ, 2019. С. 59-60
26. Кобець А. С. Напрями та механізми державного регулювання вищої освіти. Вісник Академії митної служби України. Серія «Державне управління». 2011. № 2 (5). С. 79 – 85.
27. Ковбасюк Ю. Проблеми формування понятійно-категоріальної системи публічного управління. Понятійно-категоріальний апарат публічного управління [Текст]: матер. методол. семін. у форматі відео-конф. (31 березня 2010 р.) за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, Ю. П. Сурміна, В. П. Трощинського ; передмова Ю. В. Ковбасюка. К.: НАДУ, 2010. С. 7.
28. Колесникова К.О. Співвідношення державного управління та публічного ад- міністрування у процесі суспільної трансформації. Публічне управління. 2013. № 3. С. 41–47.
29. Колесникова К.О. Публічне адміністрування у процесі суспільної трансформації. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Trpu_2013_3_18
30. Комарницький М. С. Державно-громадська система управління освітою. Аспекти самоврядування. 2000. № 3. С. 34–35.
31. Кононенко В. В., Лапшин С. А., Пилипенко Т. І. Державно-громадське управління освітою в Україні. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2020. № 1. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=1548> (дата звернення: 19.10.2022).
32. Концептуальні засади (версія 1.0) Першочергові сфери, ініціативи, проекти «цифровізації» України до 2020 року / Степан Кубів, Олена Мініч, Андрій Бірюков.

ГО «ХайТек Офіс Україна», 2016. 90 с.

33. Концепція «Нова українська школа». URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkolacompressed.pdf> (дата звернення: 31.04.2020).
34. Котюк В. О. Загальна теорія держави і права [Текст] : навч. посіб.
35. Кремень В. Г. Державно-громадська модель управління освітніми закладами. Директор школи. 2001. № 4. С. 6
36. Лебідь Є. Державно-громадський тип управління освітою: європейський досвід та українські реалії [Електронний ресурс]. URL: <http://www.europexxi.kiev.ua>.
37. Лукіна Т. О. Державне управління якістю загальної середньої освіти в Україні: монографія. Київ, НАДУ. 2004. 292 с.
38. Мартиненко В.М. Демократичне врядування: проблеми теорії та практики. Публічне управління: теорія та практика: зб. наук. Праць. Х.: Вид-во «ДокНаукДержУпр», 2010. № 1. С. 16–22.
39. Мельник А.Ф., Оболенський О.Ю., Васіна А.Ю., Гордієнко Л.Ю. Державне управ-ління: навч. посіб. за ред. А.Ф. Мельник. К.: Знання-Прес, 2003. 343 с.
40. Методологія державного управління [Текст] : словн.-довід. уклад. В. Д. Бакуменко (кер. авт. кол.), Д. О. Безносенко, С. В. Бутівченко; за заг. ред. В. І. Лугового, В. М. Князева, В. Д. Бакуменка. К.: Вид-во НАДУ, 2004. 196 с.
41. Михайленко О. В. Державно-громадське управління освітою. Директор школи України. 2007. № 1. С.46–51.
42. Міжнародне право: навч. посіб. за ред. М. В. Буроменського. Київ : Юрінком Інтер, 2006. 336 с.
43. Міжнародні організації: навч. посіб. О. Кучик, І. Суховолець, А. Стельмах, М. Лега ; за ред. О. С. Кучика, ИОН України, ЛНУ ім. І. Франка. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ: Знання, 2007. 749 с.
44. Мурашин О. Г. К. Кондор, 2006. 477 с.
45. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 рр. від 25 червня 2013 р. Офіційний вісник Президента України. 2013. № 17. С. 31.
46. Оболенський О.Ю. Державне управління та державна служба: словник-

довідник. К.: КНЕУ, 2005. 480 с.

47. Онаць О. М. Концептуальні засади організаційних механізмів і технологій громадсько-державного управління загальноосвітніми навчальними закладами: посібник. О. М. Онаць. Л. М. Калініна; за наук. ред. Л. М. Калініної К.: 2015. С.63.

48. Онаць, О. «Стан і перспективи державно-громадського управління в освіті України». InterConf, вип. 47, Квітень 2021, URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/interconf/article/view/10570>.

49. Освітня реформа: результати та перспективи. Інформаційноаналітичний збірник ; Міністерство освіти і науки України ; Інститут освітньої аналітики. Київ, 2019. 228 с.

50. Островерхова Н. М., Даниленко Л. І. Ефективність управління загальноосвітньою школою: соціально-педагогічний аспект. Київ, Школяр, 1995. 301 с.

51. Офіційний сайт «Вінницька обласна рада. URL: https://vinrada.gov.ua/perelik_dovgostrokovih_program.htm (дата звернення: 25.10.2022).

52. Офіційний сайт «Вінницька обласна військова адміністрація». URL: <http://www.vin.gov.ua/departament-humanitarnoi-polityky-oblderzhadministratsii> (дата звернення: 05.10.2022).

53. Поняття публічного адміністрування. URL: <https://jak.iblog.in.ua/article/g/ponjattja-publicnogo-administruvannja.html>.

54. Пастовенський О. В. Наукові основи громадсько-державного управління загальною середньою освітою в регіоні: моногр. О. В. Пастовенський. Житомир: ПП. «Рута», 2014. с. 385

55. Педагогічний словник [Текст] : словарь за ред. М. Д. Ярмаченка. К. : Педагогічна думка, 2001. 516 с.

56. Положення про Міністерство освіти і науки України: Постанова Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 р. № 630. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/630-2014-%D0%BF#n8>.

57. Положення про Громадську раду при Міністерстві освіти і науки : Наказ

Міністерства освіти і науки України від 25.05.2021 № 572. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/gromadka-rada/polojny/Polozhennya.HR.MON-572-25.05.21_26_05.pdf.

58. Положення про колегію Міністерства освіти і науки України від 03 грудня 2019 р. : URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/kolegiya-ministerstva/2019-12-06-polozhniya-03.12.19.pdf>.

59. Положення про Раду з питань співпраці з церквами та релігійними організаціями при Міністерстві освіти і науки України від 14 лютого 2019 р. : URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-polozhennya-pro-radu-z-pitan-spivpraci-z-cerkvami-ta-religijnimi-organizaciyami-pri-ministerstvi-osviti-i-nauki-ukrayini>

60. Положенням про Раду молодих учених при МОН: Наказ Міністерства освіти і науки України від 24.11.2014 р. № 1384. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/nauka/rada%20molodich%20uchenich/pro-radu-molodikh-uchenikh-pri-mon-nakaz-mon-vid-24112014-1384.pdf>.

61. Попко Є. В. Класифікація договорів Ради Європи. Держава і право. Юридичні і політичні науки. 2013. Вип. 61. С. 357 – 364.

62. Поступна О.В., Полякова О.С. Актуальні проблеми забезпечення реалізації права на освіту внутрішньо переміщених осіб. Публічне управління XXI століття: світові практики та національні перспективи : зб. тез XVIII Міжнар. наук. конгресу, 26 квітня 2018 р. Харків : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2018. С. 328 – 330.

63. Про вищу освіту : Закон України від 1 липня 2014 р. № 1556-VII. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/page>.

64. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії боулінгу (цькуванню) : Закон України від 18 грудня 2018 р. № 2657-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-19#Text>.

65. Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти : наказ Міністерства освіти і науки України від 16 липня 2018 р. № 776. URL : <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-konceptsiyi-rozvitku-pedagogichnoyiosviti>.

66. Про затвердження Положення про Раду представників громадських об'єднань корінних народів, національних меншин України при МОН України від 7 червня 2018 р. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rada-natsionalnikh-menshin/NMO-606.pdf>

67. Про затвердження Порядку організації діяльності інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти : постанова Кабінету Міністрів України від 10 квітня 2019 р. № 530. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/530-2019-%D0%BF#Text>.

68. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 9 квітня 1999 р. № 586-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#n241>.

69. Про освіту : Закон України від 23 травня 1991 р. № 1060-XII. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>.

70. Про освіту : Закон України від 5 вересня 2017 р. № 2145-VIII. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.

71. Про позашкільну освіту : Закон України від 22 червня 2020 р. № 1841-III. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1841-14#Text>.

72. Про професійну (професійно-технічну) освіту : Закон України від 10 лютого 1998 р. № 103.98-ВР. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/103/98-%D0%B2%D1%80#Text>.

73. Про схвалення Концепції підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти : розпорядження Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2018 р. № 6609-р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/660-2018-%D1%80#n9>.

74. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти «Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта» на період до 2027 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 12 червня 2019 р. № 419-р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2019-%D1%80#Text>.

75. Програма розвитку освіти Вінницької міської територіальної громади на 2022-2024 роки. URL: <https://osvita.vmr.gov.ua/uploads/doc/Programa%202022-2024.pdf> (дата звернення: 02.10.2022).

76. Проектування змісту профільного навчання технологій у старшій школі :

кол. моногр. А. М. Тарара, В. В. Вдовченко, Т. С. Мачача, В. І. Туташинський. Київ: Педагогічна думка. 2017. 361 с.

77. Публічне управління : теорія та практика : збірник наукових праць Асоціації докторів наук з державного управління. Х.: Вид-во “ДокНаукДержУпр”. Спеціальний випуск. 2011. №1 (5). 196 с.

78. Публічне управління : теорія та практика : збірник наукових праць Асоціації докторів наук з державного управління. Х.: Вид-во “ДокНаукДержУпр”. Спеціальний випуск. Червень 2013. 272 с

79. Результати опитування батьків «Навчання дітей під час карантину». URL: <https://eo.gov.ua/rezul-taty-opytuvannia-bat-kiv-navchannia-ditey-pid-chas-karantynu/2020/04/17/> (дата звернення: 22.09.2022).

80. Реформування освіти в Україні: державно-управлінський аспект : навч.-наук. вид. Н. Г. Протасова, В. І. Луговий, Ю. О. Молчанова та ін.; за заг. ред. Н. Г. Протасової. Кіхв; Львів: НАДУ. 2012. 456 с.

81. Сайт МОН: URL: <https://mon.gov.ua/ua>

82. Серджіованні Т. Керування освітою і шкільне врядування. Переклад з англійської О. Щур. Львів: Видавництво «Літопис», 2002. 440 с.

83. Словник української мови [Текст] : в 11 т. Т. 10. редкол.: І. К. Білодід (голова) [таін.]; Акад. наук Укр. РСР, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні. К.: Наукова думка, 1979 – 1980. С. 88.

84. Сурмін Ю. П. Терміни з державного управління. // Енциклопедичний словник з державного управління [Текст]. [Уклад. : Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін.]; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. К.: НАДУ, 2010. С. 703.

85. Теорія та історія державного управління : навч. посіб. Г. С. Одінцева, В. Б. Дзюндзюк, Н. М. Мельтюхова [та ін.]. К.: Видавничий дім “Професіонал”. 2008. С. 37.

86. Тимченко Л. Д., Кононенко В. П. Міжнародне право : підруч. Київ : Знання, 2012. 631 с.

87. Тульчинский Г.Л. Цифровая трансформация образования: вызовы высшей школе. Философские науки. 2017. № 6. С. 121 – 136.

88. Указ Президента України «Про Національну доктрину розвитку освіти» від 17 квітня 2002 р. Офіційний вісник України. 2002. № 16. С. 11.

89. Управління освіти і науки Департаменту гуманітарної політики Вінницької обласної державної адміністрації. URL: <https://vin-osvita.gov.ua> (дата звернення: 05.10.2022).

90. Цифрова компетентність сучасного вчителя нової української школи : зб. тез доп. всеукр. наук.- практ. семінару, м. Київ, 28 лютого 2018 р. за заг. ред. О.Е. Коневщинської, О.В. Овчарук. Київ: Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України, 2018. 61 с.

91. Цифрова трансформація освіти і науки. Про команду, виклики та здобутки. URL: <https://www.prostir.ua/?library=tsyfrova-transformatsiya-osvity-i-nauky-pro-komandu-vyklyky-ta-zdobutky>.

92. Чернов С.І., Гайдученко С.О. Публічне адміністрування: текст лекцій (для студентів всіх форм навчання за спеціальністю «Менеджмент організацій і адміністрування (за видами економічної діяльності)». Х., 2014.

93. Шпакович О. М. Критерії класифікації актів міжнародних організацій. Актуальні проблеми міжнародних відносин. 2013. Вип. 117. Ч. I. С. 34 – 47.